

Kerk in Nood
ACN NEDERLAND

JAARVERSLAG 2022

PAUSELIJKE
STICHTING

COLOFON

Samenstelling Jaarverslag:

Stichting Kerk in Nood

Vormgeving:

Birgitta Grafische Vormgeving

Foto's:

Ismael Martinez Sanchez / Kerk in Nood

Contact:

Kerk in Nood
Peperstraat 11-13
5211 KM 's-Hertogenbosch
Tel.nr.: 073 - 613 08 20
info@kerkinnood.nl
www.kerkinnood.nl

Giften:

Giften zijn van harte welkom op rekeningnummer
NL27 ABNA 0503 0402 31 t.n.v. Kerk in Nood

ANBI Stichting

Inhoudsopgave

BESTUURSVERSLAG

Inleiding	5
Over Kerk in Nood (doelstelling, missie en visie)	5
Governance en bestuur	6
Doelrealisatie	7
Communicatie met belanghebbenden	8
Maatschappelijke aspecten	9
Belangrijkste risico's en onzekerheden	9
Financieel beleid en financiële resultaten	10
Toekomst	12
Ten slotte	12
Begroting 2023	13

JAARREKENING

Balans	15
Staat van baten en lasten	16

TOELICHTING

Algemeen	19
Grondslagen voor waardering	19
Grondslagen voor bepaling saldo van baten en lasten	19
Toelichting op de balans	20
Toelichting op de baten en lasten	23

CONTROLEVERKLARING

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	29
---	----

Bestuursverslag

INLEIDING

Indrukwekkend was de enorme stroom aan solidariteit die opgang kwam, toen Rusland in februari 2022 het buurland Oekraïne was binnengevallen. Kerk in Nood steunt al decennialang de medegelovigen in Oekraïne en heeft daar via de internationale ACN organisatie al jaren goede en warme contacten¹. De schok om wat er op 24 februari 2023 gebeurde en om het leed dat daarvan het gevolg werd, was dan ook enorm groot. De weldoeners in Nederland herkenden dit en maakten het mogelijk dat direct ruimhartig hulp werd geboden.

De aandacht die naar Oekraïne uitging, maakte de nood van veel medechristenen elders in de wereld er niet minder om. In veel landen worden de godsdienstvrijheid helaas met voeten getreden en krijgt dat zelfs vorm in de concrete vervolging van christengelovigen. Kerk in Nood vroeg ook in 2022 daarvoor aandacht. Dat gebeurde onder meer via een weer zeer succesvolle “RedWednesday”, in welk kader maar liefst zo’n 150 kerkgebouwen rood werden aangelicht.

Dankzij de inkomsten van misintenties en andere donaties, kon Kerk in Nood ook in het verslagjaar weer christenen in nood tot steun zijn. Via onder meer steun aan pastorale projecten werd bijstand verleend aan talrijke medegelovigen wereldwijd, die in hun moeilijke situatie deze solidariteit hard nodig hadden. Dit werd mogelijk gemaakt door de vele donateurs waarvan giften werden ontvangen en dankzij de begunstigers die zijn overleden en het werk van Kerk in Nood in hun testament hadden bedacht. Dankzij al deze weldoeners kon Kerk in Nood in Nederland ook verder werk maken van het geven van informatie en voorlichting op thema’s als christenvervolging en godsdienstvrijheid, en van het laten klinken van de inspirerende verhalen van de geloofsgetuigen uit andere delen van de wereld. Minder dat in het verleden gebeurde dat via lezingen in parochies en op andere plekken in het land: na twee ‘coronajaren’ werd ook het verslagjaar nog door de coronapandemie beïnvloed. Wel kon eindelijk weer een ‘fysieke’ Avond van de Martelaren gehouden worden, tijdens welke met name voor vervolgte medechristenen gebeden wordt. Niet op de laatste plaats riep Kerk in Nood namelijk ook in 2022 weer op tot gebed: alle weldoeners die in het afgelopen jaar hebben meegebeden, mogen vertrouwen op de kracht van hun gebed, dat met name ten goede kwam aan medegelovigen overal ter wereld.

OVER KERK IN NOOD (DOELSTELLING, MISSIE EN VISIE)

Kerk in Nood, ook wel ACN Nederland genoemd, is een stichting naar Nederlands recht met als statutaire naam: “Stichting Kerk in Nood/voorheen Oostpriesterhulp Nederland”. De stichting, gevestigd te ’s-Hertogenbosch, maakt deel uit van de internationale koepelorganisatie ACN (Aid to the Church in Need), een in Vaticaanstad gevestigde pauselijke instelling met het centrale kantoor in Königstein i/T (Duitsland).

In artikel 2 van de het laatst op 18 april 2018 gewijzigde statuten van de stichting is de statutaire doelstelling als volgt geformuleerd (artikel 2 van de gewijzigde statuten d.d. 18 april 2018): *De Stichting heeft ten doel in samenwerking met de autonome publieke vrome stichting naar pauselijk recht: Auxilium Patienti Ecclesiae, opgericht door paus Benedictus XVI bij chirograph van 4 november 2011, de moederstichting, acties en initiatieven te bevorderen met een pastoraal en religieus karakter vooral waar de Kerk vervolgd wordt of het hoofd moet bieden aan andere moeilijkheden in de vervulling van haar zending. De Stichting kan hulp bieden aan vluchtelingen, afkomstig uit gebieden waar de Kerk vervolgd wordt. Om haar doel te kunnen vervullen doet de Stichting een beroep op de geestelijke hulp van de gelovigen en op de vrijgevigheid van allen die haar werk willen steunen. De Stichting zal haar taak uitoefenen in overeenstemming met de leer van de Rooms-Katholieke Kerk en geïnspireerd vanuit de katholieke gemeenschap.”*

¹ Dit verslag handelt over Stichting Kerk in Nood Nederland. Deze zelfstandige burgerlijke stichting opereert als onderdeel van een internationale kerkelijke instelling, de Pauselijke Stichting die in het Engels de naam “Aid to the Church in Need” draagt, afgekort ACN. Waar in dit verslag van Kerk in Nood wordt gesproken, wordt de Nederlandse stichting bedoeld, de internationale organisatie wordt met ACN aangeduid. Het centrale kantoor van deze internationale organisatie bevindt zich in het Duitse Königstein i/T en de werkorganisatie die daar gevestigd is, heet ACN International.

In artikel 3 van de statuten van de voornoemde Pauselijke instelling krijgt de doelstelling een nadere concretisering en invulling, die voor Kerk in Nood Nederland neerkomen op de volgende trias:

- 1 | Het doen interesseren van de Nederlandse samenleving voor het belang van godsdienstvrijheid in het algemeen en voor het thema van christenvervolgung in het bijzonder.
- 2 | Evangelisatie en pastoraal: hieronder is begrepen het voorlichten, informeren en inspireren van gelovigen in Nederland, als leden van een internationale familie en Wereldkerk, ter zake van de situatie van de christenen waar ook ter wereld, bijzonder waar zij vervolgd worden of anderszins in pastorale nood zijn, om hen tot gebed voor die medegelovigen te bewegen.
- 3 | Het werven van gelden die het mogelijk maken dat vanuit het centrale kantoor projecten worden gesteund die wereldwijd de christenen in vervolging of in pastorale nood ten goede komen.

Kerk in Nood is de enige katholieke organisatie die in Nederland structureel aandacht vraagt voor de thema's godsdienstvrijheid en christenvervolgung en vervult in de Nederlandse samenleving dan ook een spilfunctie ter zake.

Het een en ander komt terug in onze (internationale) missie, visie en richtlijnen:

Onze missie

Als katholieke liefdadigheidsinstelling steunen we de gelovigen, waar ze ook worden vervolgd, onderdrukt of in nood zijn, door middel van informatie, gebed en actie.

Onze visie

Een wereld waarin het christendom overal kan bloeien.

Onze richtlijnen

- 1 | Wij zijn trouw aan de Heilige Vader. Als Pauselijke Stichting nemen we deel aan de universele missie van de Kerk.
- 2 | Wij dienen de zaak van de Evangelisatie. We reageren moedig op de uitdagingen van de tijd en volgen daarbij de leer van de Kerk.
- 3 | Wij zijn toegewijd aan de vervolgte Kerk. Door getuigenissen van geloof te delen, bouwen we een brug van naastenliefde tussen onze weldoeners en begunstigden.
- 4 | Wij zijn bewaarders van de vrijgevigheid van onze weldoeners. Wij verrichten moderne, transparante en effectieve fondsenwerving en voeren een dienovereenkomstige administratie.

ACN (Aid to the Church in Need: Kerk in Nood als internationale organisatie, waartoe alle nationale kantoren samen met het centrale internationale kantoor behoren) ondersteunt pastorale projecten in ongeveer 150 landen overal ter wereld. De selectie en monitoring van deze projecten is neergelegd bij het centrale kantoor van ACN, waar ACN international is gevestigd en waar ook voor de gehele internationale koepelorganisatie een projectenafdeling is ingericht (in voorkomende gevallen wordt een nationaal kantoor zoals het Nederlandse wel om advies gevraagd). ACN brengt jaarlijks een geconsolideerde jaarrekening en een activiteitenrapportage uit. Dit jaarverslag beperkt zich tot de activiteiten en financiën van Kerk in Nood in Nederland. Kerk in Nood is in Nederland ANBI-instelling en niet vennootschapsbelastingplichtig. In het vervolg van dit verslag zal de Nederlandse stichting steeds als Kerk in Nood worden aangeduid, de internationale organisatie waarvan Kerk in Nood in Nederland als ACN.

GOVERNANCE EN BESTUUR

Kerk in Nood kent een toezichthoudend bestuur bestaande uit minimaal vijf leden, dat jaarlijks de begroting en de jaarrekening vaststelt en toeziet op de interne naleving van de doelstellingen. De leiding is in handen gelegd van een directeur, in dienst van Kerk in Nood.

Bij de opstelling van de begroting en jaarrekening wordt tevens rekening gehouden met de afgesproken internationale (ACN-)richtlijnen. De cijfers worden ook internationaal geconsolideerd en de geconsolideerde jaarrekening is op haar beurt onderhevig aan accountantscontrole.

Binnen de organisatie bestaat er een klokkenluidersregeling, alsmede een gedragscode voor de medewerkers die met name gericht is op de externe communicatie. Voor donateurs bestaat er een klachtenregeling, die tevens voorziet in de mogelijkheid tot het in beroep gaan bij het bestuur.

Het bestuur van Kerk in Nood was per 31 december 2022 als volgt samengesteld:

Mr. G.C. Vergouwen	: voorzitter;	Mevr. S.E.M. Scholey -Snoeren	: lid;
Dr. J.W.M. Beenakker	: secretaris;	Mgr. drs. R.G.L.M. Mutsaerts	: lid (tevens geestelijk adviseur).
Mr. N.J. Adema	: penningmeester;		

Gedurende het verslagjaar werd de functie van directeur vervuld door P.A.M. Broeders MA MSc, diaken. De leden van het bestuur genieten geen bezoldiging. Voor de bezoldiging van de directeur en de grootte van de personeelsformatie zij verwezen naar de toelichting op de jaarrekening.

DOELREALISATIE

Als eigenstandige organisatie en Nederlandse stichting maakt Kerk in Nood keuzes omtrent strategische vraagstukken en beslist zelfstandig welke activiteiten worden uitgevoerd om haar doelen te verwezenlijken. Wel kan Kerk in Nood daarbij desgewenst gebruik maken van materialen die binnen de ACN koepelorganisatie internationaal worden aangeboden. Om haar doelstellingen te realiseren verrichte Kerk in Nood in het verslagjaar onder meer de volgende activiteiten.

Kerk in Nood onderhield ook in het verslagjaar contacten met media (onder meer door het uitbrengen van persberichten), met politici en met de Nederlandse speciaal gezant voor religie en levensovertuiging, drs. J. Douma (tot september) resp. drs. B.M. ten Tusscher (vanaf september). Kerk in Nood is in 2022 gaan samenwerken met een aantal protestants-christelijke collega-organisaties, verenigd in het christelijk platform voor godsdienstvrijheid. In april vond er in dat kader in Den Haag een ontmoeting met Tweede-Kamer-leden plaats. De directeur van Kerk in Nood verzorgde daarbij één van de twee presentaties. Ook nam hij deel aan de bijeenkomsten van het Breed Overleg Godsdienst (BOG) dat door het Ministerie van Buitenlandse Zaken wordt georganiseerd.

In november werd voor de vijfde maal “RedWednesday” georganiseerd. Het gaat hierbij om een inmiddels internationale actie, die een aantal jaren geleden door één van de zusterkantoren werd geïnitieerd. Daarbij worden gebouwen (vooral kerkgebouwen) rood aangelicht, om aandacht te vragen voor het belang van godsdienstvrijheid in het algemeen en het grote probleem van de christenvervolging in het bijzonder. In 2022 werden er maar liefst ongeveer 150 kerkgebouwen rood aangelicht, verspreid over het hele land. Naast dit hoge aantal deelnemende gebouwen, was het bijzonder dat er in 2022 voor de eerste maal ook een gebouw van de burgerlijke overheid rood werd aangelicht, het gemeentehuis van Hengelo.

In het verslagjaar was er gaandeweg weer een eerste voorzichtige stijging van het aantal lezingen na de aanvankelijke beperkingen door Covid-maatregelen in Nederland te zien: op diverse locaties in het land werden in totaal 5 lezingen gegeven, tegen in 2021 maar 1. Deze lezingen op locatie kunnen handelen over diverse thema's, waarvoor we vaak onze internationale expertise en kennis kunnen inzetten. Eindelijk was het weer mogelijk om een 'fysieke' Avond van de Martelaren te organiseren. Deze vond weer in de Sint-Nicolaasbasiliek in Amsterdam, waar jaren geleden ook de eerste avond van dit type werd gehouden. Op 8 april werd daar weer in het bijzonder stilgestaan bij de in het voorgaande kalenderjaar omwille van hun geloof gedode medegelovigen, mede aan de hand van drie getuigenissen. Gebeden werd er voor de vervolgte christenen en hun vervolgers, wat deze laatste betreft vooral opdat zij zich bekeren. Omdat de coronapandemie nog niet voorbij was, werd ook de mogelijkheid geboden om online het programma te volgen. Wat bidden betreft vroeg Kerk in Nood in oktober ook weer aandacht voor de internationale gebedscampagne van ACN “Kinderen bidden de rozenkrans”.

Op 14 juli werden de weldoeners in de gelegenheid gesteld om Mgr. J. Boutros uit Libanon te ontmoeten: op dat moment was hij de jongste bisschop ter wereld en hij is in zijn eigen land verantwoordelijk voor het jongerenwerk en het katholiek onderwijs; op 4 oktober was er een ontmoeting met Mgr. W.C. Anagbe, bisschop in een regio in Nigeria waar de gelovigen zeer onder islamistisch geïnspireerde terreur te lijden hebben. Helaas liet de opkomst op beide avonden, die Kerk in Nood in het Sint Janscentrum te 's Hertogenbosch mocht organiseren, in kwantitatieve zin te wensen over. Wel leidde met name het tweede bezoek tot de nodige mediale aandacht.

Op 24 juni, het Hoogfeest van het H. Hart van Jezus, was er voor de tweede maal een internationale “Dag van de Weldoeners”. Alle weldoeners waarvan het postadres bekend was, kregen namens de velen die dankzij hen steun kunnen ontvangen een bedankkaart, die blijkens de reacties zeer werd gewaardeerd.

Op 24 en 25 maart vond in Breda een grote conferentie plaats met deelnemers uit heel Nederland en uit Vlaanderen rond het thema van de Missionaire Parochie. Kerk in Nood droeg daaraan bij, met name door het leveren van één van de presentatoren van het programma in de persoon van de eigen communicatiemedewerker.

Kerk in Nood ondersteunt in ACN verband christenen over de hele wereld waar zij worden vervolgd of onderdrukt of in pastorale nood zijn. Dit doet Kerk in Nood door informatie, gebed en actie. Over de projecten die via ACN International in ongeveer 150 landen worden gerealiseerd, wordt jaarlijks internationaal een separaat “Activity Report” uitgebracht, dat onder meer via de internationale website in te zien is (zie: www.acninternational.org/about-us/acn-activity-report/).

COMMUNICATIE MET BELANGHEBBENDEN

Kerk in Nood heeft een eigen website (www.kerkinnood.nl) en is aanwezig op de sociale media. Geïnteresseerden kunnen zich inschrijven voor een regelmatige e-mail, de E Zine. Via deze digitale nieuwsbrief kunnen ze vooral concrete en actuele informatie over de situatie van vervolgte christenen wereldwijd ontvangen. Ook worden er lezingen gegeven.

Ter inspiratie en informatie ontvangen de weldoeners achtmaal per jaar de “Echo der Liefde”, die is afgeleid van de internationale uitgave. Geldwerving geschiedt via e-mails en brieven, daaronder twee brieven in het kader van een zogenoemde campagnemailing. In beginsel wordt daarbij (ook) altijd opgeroepen tot gebed. Speciaal voor de weldoeners was er, zoals hiervoor vermeld, de Dag van de Weldoeners, met de bedoeling om hen wat in het zonnetje te zetten. Ook telefonische contacten werden gebruikt om de relaties met weldoeners te onderhouden. Daarnaast waren er natuurlijk de voornoemde bijeenkomsten. Wie wil, is natuurlijk in principe ook welkom op het kantoor van Kerk in Nood.

Met het internationale kantoor (ACN International) is er nauwe samenwerking. Contacten verlopen met name via telefoon, mail of via persoonlijke bezoeken. Er zijn regelmatige internationale samenkomsten, daaronder de directeurenconferentie die tweemaal per jaar in Königstein i/T plaatsvindt, en online overleggen. Ook zijn er meer individuele contacten met collega's van andere landenkantoren.

Met onder meer media en politici is er langs diverse kanalen contact. Kerk in Nood heeft een tweewekelijkse rubriek bij Radio Maria, die via DAB-radio en internet te ontvangen is en levert met regelmaat ook een bijdrage aan Groot Nieuws Radio.

MAATSCHAPPELIJKE ASPECTEN

Kerk in Nood probeert niet alleen door verwezenlijking van haar eigen doelstellingen bij te dragen aan de maatschappij in Nederland en ver daarbuiten, maar ook op diverse andere manieren:

- De coronasituatie werd ook in het verslagjaar nog serieus genomen. Niet alleen waren er op kantoor al direct de nodige maatregelen genomen, de in de eerste maanden van 2022 nog geldende oproep van de regering om zoveel mogelijk thuis te werken, werd ook gevolgd, met gebruik van hulpmiddelen zoals onder meer Microsoft Teams. De directie bevorderde dit en probeerde zelf het goede voorbeeld te geven.
- Door het gebruik van een slimme thermostaat met de mogelijkheid van bediening op afstand wordt geprobeerd om het energieverbruik zo laag mogelijk te houden; het maken van dienstreizen per auto wordt niet bevorderd; vanzelfsprekend werkt Kerk in Nood mee aan alle geldende duurzaamheidsmaatregelen rond afvalscheiding en dergelijke.
- Een deel van de personele formatie werd gedurende een deel van 2022 ingevuld door een medewerker gedetacheerd vanuit de sociale werkvoorziening.
- Op iedere werkdag wordt er in de huiskapel een middaggebed gebeden, waarvan het Angelus (Engel des Heren) - of in de Paastijd het Regina Caeli (Koningin des Hemels) - en het gebed uit de eigen gebedskalender van Kerk in Nood deel uitmaken. Tijdens dit middaggebed bidden de aanwezige medewerkers en medewerksters onder meer voor de intenties van weldoeners en voor de noden van de christenen in heel de wereld; degenen die thuiswerken kunnen online deelnemen. Maandelijks, in beginsel op de eerste donderdag van de maand wordt in de Sint Janskathedraal, die dicht bij het kantoor van Kerk in Nood gesitueerd is, de H. Mis in het bijzonder opgedragen voor alle levende en overleden weldoeners. Ten gevolge van de coronarestricties waren er in de afgelopen jaren en ook in 2022 in de eigen huiskapel minder Eucharistievieringen dan in het verleden het geval was. Het is bovendien gebruikelijk dat ook aan bestuursvergaderingen een H. Mis voorafgaat, die dan door de eigen geestelijke assistent wordt gecelebreerd. Voor Kerk in Nood is ook dit een bijzondere manier om haar maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen.

BELANGRIJKSTE RISICO'S EN ONZEKERHEDEN

Kerk in Nood is voor de financiering van haar activiteiten volledig afhankelijk van de geefbereidheid van haar weldoeners, zowel bij leven (giften) als na overlijden (erfenissen en legaten). Erfenissen en legaten maken inmiddels een belangrijk deel van de inkomsten uit. Daarbij fluctueren deze inkomsten - die van nature een incidenteel karakter hebben - zeer, omdat één grote erfenis een groot verschil kan maken.

Kerk in Nood is dankbaar voor de vele trouwe weldoeners, maar weet dat veel van deze donateurs kerkbetrokken ouderen zijn. Dat houdt voor de toekomst een dubbel risico in: het aantal kerkbetrokken Nederlanders neemt af en hoe ouder iemand is, hoe groter de kans dat hij of zij binnen een relatief afzienbare tijd door overlijden ook als donateur zal wegvallen. Dat Kerk in Nood relatief veel kleinere donateurs heeft, maakt wel minder kwetsbaar voor korte-termijn-variaties in het aantal begunstigers.

Het winnen van nieuwe (trouwe) donateurs behoort tot de prioriteiten van Kerk in Nood want haar opdracht zal in de toekomst zeker niet minder relevant worden. Daarbij is het de overtuiging dat ook momenteel minder kerkbetrokken mensen en ook jongere generaties voor het helpen vervullen van deze opdracht gewonnen kunnen worden. In 2022 nam het aantal nieuwe donateurs toe, onder meer door daar speciaal op gerichte acties in de tweede helft van het jaar. Daarbij kon al met succes gebruik worden gemaakt van de in 2021 en ook nog in de eerste maanden van 2022 geïmplementeerde software. Dat laat onverlet dat er op dit punt wel een uitdaging ligt, te meer omdat het voor jonge mensen tegenwoordig minder vanzelfsprekend is om zich ook voor langere tijd te verbinden, zoals bij trouwe donateurs natuurlijk wel het geval is.

Bij het schrijven van dit verslag is de coronacrisis achter de rug, maar zijn de gevolgen van de oorlog in Oekraïne voor iedereen merkbaar, ook in Nederland. De inflatie is enorm opgelopen en veel Nederlanders hebben moeite om financieel rond te komen. Dit treft ook weldoeners van Kerk in Nood. De inflatie heeft bovendien, zowel direct als indirect, gevolgen voor het kostenniveau van Kerk in Nood, maar daarmee is in de begroting 2023 al rekening gehouden. De enorme generositeit van de weldoeners van Kerk in Nood is intussen weer eens duidelijk geworden na de verschrikkelijke aardbevingen in Turkije en Syrië, waardoor de mensen in deze landen in februari 2023 werden opgeschrikt. Gezien de ervaringen in 2022 en eerdere jaren mag mede daarom worden verwacht dat de weldoeners de medegelovigen in nood ook in 2023 bepaald niet zullen vergeten. Een onzekere factor is wel het medio 2023 wegvallen van de acceptgiro als betaalmogelijkheid. Veel vooral oudere weldoeners maken namelijk daarvan gebruik. Vanzelfsprekend probeert Kerk in Nood al zoveel mogelijk op dat wegvallen te anticiperen, maar het effect ervan valt moeilijk te prognosticeren. Niettemin is het aannemelijk dat, zelfs in een worstcasescenario, ook dergelijke ontwikkelingen niet tot ernstige onzekerheid ten aanzien van de continuïteit van Kerk in Nood zullen hoeven te leiden.

Bij gelegenheid ontvangt Kerk in Nood ook contante geldmiddelen en daaraan is vanzelfsprekend een (fraude)risico verbonden. In verband met dit en met andere financiële risico's worden er binnen Kerk in Nood procedures gehanteerd die onder meer voorzien in het zogenoemde vier-ogen-principe.

Ontwikkelingen in de reputatie van de Rooms-Katholieke Kerk en van de goedbedoelensector zijn van invloed op de reputatie van Kerk in Nood. Kerk in Nood heeft een goede reputatie en blijft er natuurlijk ook aan werken om deze te behouden.

FINANCIEEL BELEID EN FINANCIËLE RESULTATEN

De jaarrekening 2022 van Kerk in Nood laat een wel heel bijzonder beeld zien. Op de eerste plaats zijn er veruit de hoogste inkomsten ooit in de recentere geschiedenis van Kerk in Nood met in totaal een bedrag € 5.406.412 (2021: € 4.115.347), maar op de tweede plaats vertaalt dat zich in een positief resultaat van € 2.457.119. Hoe kan het zijn dat een non-profitorganisatie als Kerk in Nood, gegeven de eigen aard en werkwijze, op een dergelijk resultaat uitkomt? Normaliter wordt er een nihil resultaat begroot en dat gold ook voor 2022. In de jaarrekening is er dan vaak wel sprake van een kleine afwijking, in de zin van een klein negatief of positief resultaat, maar die afwijking is dan in feite simpelweg een kwestie van timing, van de afdrachten ten behoeve van het internationale werk namelijk: het beleid is immers dat het verschil tussen inkomsten en eigen kosten volledig wordt afgedragen ten bate van het internationale werk. Daaruit worden dan de projecten ten behoeve van de noodlijdende christenen wereldwijd gefinancierd. De reden dat het resultaat nu verre van nihil uitkomt, ligt besloten in de van toepassing zijnde regels voor de jaarverslaglegging. Deze schrijven voor dat bij een voor een bestemmingsfonds bedoeld bedrag dit gehele bedrag als bate wordt genomen in het jaar van ontvangst en het fonds daarmee wordt gevuld, van waaruit gaandeweg, in jaren die komen gaan, projecten worden gefinancierd. Eind 2022 is een omvangrijke donatie van € 2.500.000 ontvangen. Deze donatie was bedoeld voor een fonds op naam en is daarmee geoormerkt: het doel van de stichters van dit fonds is dat Kerk in Nood de daarin opgenomen gelden binnen de scope van de organisatie besteedt voor een meer specifieke doelstelling die zij voor ogen hebben. De afspraak daarbij is dat middelen uit dit fonds pas aan ACN International worden overgemaakt, als er concrete financiering van daar goedgekeurde projecten die óók voldoende passen bij die meer specifieke doelstelling tegenover staat. Volgens de jaarverslaggevingsregels moet een dergelijk fonds op naam gezien worden als een bestemmingsfonds en daarom als onderdeel van de reserves en fondsen van Kerk in Nood. Dat betekent dat toevoegingen en onttrekkingen aan dat fonds via het resultaat lopen en daarom invloed op het resultaat van Kerk in Nood hebben. Kort en goed: dit jaar is er een toevoeging van € 2.500.000 en daarom komt het resultaat in 2022 zo opmerkelijk positief uit; in komende jaren, als het bestemmingsfonds besteed gaat worden, zullen er daarentegen forse negatieve resultaten getoond kunnen gaan worden. Per saldo over de betrokken jaren heen zal het resultaat voor Kerk in Nood echter nihil blijken te zijn. Dit technische exposé zou bijna de vreugde en de dankbaarheid voor deze grote donatie naar de achtergrond laten verdwijnen, maar daarvan is natuurlijk wel degelijk sprake: geweldig wat daardoor mogelijk wordt gemaakt aan steun aan de noodlijdende Kerk wereldwijd!

Die vreugde en dankbaarheid geldt natuurlijk zeker ook voor alle andere, kleinere (maar lang niet altijd kleine!), donaties en het totaal daarvan. Zelfs zonder die ene zeer grote donatie lag dat totaal aan giften

met € 2.120.831 weliswaar wat lager dan voor 2022 was begroot (€ 2.340.000), maar nog altijd op een vergelijkbaar niveau als het hoge giftentotaal van 2021 (€ 2.130.882).

Abstraherend van die € 2.500.000 zou er inderdaad een beperkt negatief resultaat zijn geweest van +/- € 42.881 (2021: +/- € 118.910, toen goeddeels het gevolg van een vanwege pensioenverplichtingen uit het verleden te nemen voorziening).

Het hoge donatieniveau van 2022 was weer volledig aan de generositeit en de trouw van zovele weldoeners te danken. Kort na de inval van Rusland in Oekraïne kwam er een grote giftenstroom op gang, maar onze weldoeners gaven er ook in de loop van het verslagjaar blijk van te beseffen dat de nood op tal van plekken in de wereld voortdurend groot is. Ook in 2022 nam het aantal actieve weldoeners/donateurs weliswaar per saldo iets af, maar Kerk in Nood slaagde er dit jaar toch wel degelijk in om een flink aantal nieuwe weldoeners voor haar werk te winnen. Weldoeners verliezen doet Kerk in Nood vooral door ouderdom en sterfte. Het is telkens weer bijzonder in welke mate trouwe weldoeners het werk van Kerk in Nood ook na hun overlijden gedenken: de baten uit legaten en erfstelling mogen al jaren als hoog worden beschouwd en stemmen daarmee ook tot grote dankbaarheid. Dat deze baten in 2022 uitkwamen op € 650.801 en daarmee flink ten opzichte van het voorafgaande jaar (2021: € 1.834.501) en ten opzichte van de begroting (€ 1.400.000) achterbleven, is mede gezien de ontwikkelingen in de eerste maanden van 2023 onvoldoende reden om de verwachtingen ten opzichte van de begroting voor dit jaar bij te stellen.

Gezien de naar het zich liet aanzien incidentele achtergrond van het hoge bedrag aan misintenties in 2021 (€ 134.651) was dat bedrag voor 2022 toch op slechts € 60.000 begroot, overeenkomstig de begroting voor 2021: met een totaalbedrag van € 92.116 werd ook in 2022 het begrote bedrag echter weer overschreden. Misintenties zijn voor priesters in veel landen elders ter wereld een belangrijke bron om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien (tegenover het bedrag dat zij toegewezen krijgen, celebreren zij één of meer Heilige Missen).

De financiële resultaten van 2022 doen dankbaar terugzien op het verslagjaar. De inkomsten lagen hoger dan in het voorgaande verslagjaar en hoger dan begroot, ondanks de fors achterblijvende baten uit legaten en erfstellingen. Toch was het maar mogelijk om € 1.900.000 (tegenover € 3.200.000 in 2021) te besteden aan het internationale werk. Zoals hiervoor toegelicht zal een bedrag van € 2.500.000 aan inkomsten uit het verslagjaar echter in komende jaren nog daaraan besteed kunnen worden. Dit betekent natuurlijk een grote steun voor medegelovigen wereldwijd, via projecten in tal van landen in de wereld. Het deel van de inkomsten 2022 dat al daadwerkelijk ook in 2022 ten bate van de doelstellingen besteed kon worden, was daardoor wel lager dan voor 2022 was begroot en ook dan in het voorgaande jaar werd gerealiseerd: in het verslagjaar ging het om een bedrag van € 2.296.923 (begroot: € 3.070.198; gerealiseerd in 2021: € 3.567.296).

Aan de eigen doelstelling voorlichting, informatie en inspiratie (evangelisatie en pastoraal) werd in Nederland overigens wel meer besteed: € 396.923 tegenover € 303.198 in de begroting (achteraf gezien laag begroot) en € 367.296 in de realisatie in 2021. Intussen lagen de eigen wervingskosten in 2022 - vooral doordat door omstandigheden nog niet alle voorgenomen activiteiten konden worden uitgevoerd - en de eigen kosten van beheer en administratie lager dan begroot en in het voorgaande jaar gerealiseerd werd: de wervingskosten kwamen in 2022 uit op € 411.583 (begroting: € 502.401; 2021: € 378.428) en die van beheer en administratie op € 240.787 (begroting: € 247.401; 2021: € 288.533).

Kerk in Nood wil zich qua kengetallen houden aan de geaccepteerde richtlijnen voor goede doelen. De per saldo lagere netto besteding aan doelstellingen had op een deel van de kengetallen natuurlijk invloed, maar met wervingskosten van 8% van de baten en kosten beheer en administratie van 8% van de lasten bleef Kerk in Nood ook in 2022 ruim binnen de desbetreffende kaders (in de begroting ging het om 13% respectievelijk 6%, in het voorgaande jaar om 9% respectievelijk 7%). Het beleid is er primair op gericht om de baten uit donaties en giften te verhogen door het werven van nieuwe weldoeners/donateurs. Dat dient te gebeuren met een financieel gezonde en wendbare basisorganisatie. Het streven is en blijft immers om een zo groot mogelijk deel van de baten in te kunnen zetten voor de doelstellingen en vooral te kunnen afdragen ten behoeve van de projecten in zoveel landen, waar christenen onderdrukt en vervolgd worden of in pastorale nood verkeren.

Kerk in Nood maakt werk van een strategie om in deze tijd en in deze samenleving, met behoud van de eigen identiteit, haar doelstellingen te kunnen blijven realiseren. Dat laatste vraagt om de baten ten minste op niveau te houden. Daaraan is de opdracht verbonden om nieuwe donateurs te vinden en om de banden met de bestaande begunstigers te versterken. De eerste vraag aan alle weldoeners is en blijft overigens de vraag om hun gebed. Het vertrouwen bestaat dat de ingezette processen in 2023 tot verdere positieve resultaten zullen leiden. Niettemin zijn er ook risico's zoals het hiervoor genoemde verdwijnen van de acceptgirokaart. Per saldo is er echter voldoende reden om de donaties (en overige inkomsten) op hetzelfde uitdagende niveau te begroten als het voor 2022 is gebeurd.

De begroting voor 2023 is hierna in dit verslag opgenomen en kan verder als volgt worden toegelicht.

Zoals aangegeven in de paragraaf over risico's en onzekerheden kunnen de baten uit legaten en erfenissen sterk fluctueren en zijn daarmee een onzekere factor in de begroting. Het begrote bedrag is gebaseerd op het gerealiseerde niveau van desbetreffende baten in de afgelopen jaren met inachtneming van de nodige voorzichtigheid. De inkomsten uit nalatenschappen in de eerste maanden van 2023 lijken te bevestigen dat de in 2022 veel lagere desbetreffende baten geen reden zijn om in de begroting 2023 van een aanmerkelijk lager bedrag dan in afgelopen begrotingen uit te gaan.

De eigen lasten zijn ten gevolge van de autonome kostenstijgingen (inflatie) iets hoger begroot dan voor 2022 het geval was. Om de beoogde resultaten te kunnen behalen en de stem van de vervolgte christenen en hun verhalen in de Nederlandse samenleving te kunnen laten klinken, is het bovendien de bedoeling om zowel de activiteiten op het gebied van werving als die op het terrein van voorlichting, informatie en inspiratie te intensiveren en waar mogelijk uit te breiden.

De afdrachten ten behoeve van het internationale werk zijn het saldo van de eigen baten en lasten van Kerk in Nood in Nederland. Hogere baten zullen dan ook leiden tot een hogere bijdrage aan waar Kerk in Nood internationaal voor staat en dus de mogelijkheden vergroten om projecten wereldwijd te ondersteunen ten bate van vervolgte en in pastorale nood verkerende christenen. Het voor 2023 begrote afdrachtenniveau ligt minder dan 4% lager dan wat voor 2022 begroot was.

De operationele activiteiten sluiten in de begroting 2023 op nihil. Zoals toegelicht in de paragraaf over financieel beleid en financiële resultaten, is het zeer wel mogelijk dat door uitkeringen uit het bestemmingsfonds het saldo van baten en lasten over 2023 negatief uitkomt. Over de jaren heen zal het desbetreffende effect, zoals hiervoor aangeven, echter per saldo op nul uitkomen.

TEN SLOTTE

Het zijn de weldoeners die met hun gebeden en hun giften de noodlijdende medechristenen elders in de wereld steeds weer te hulp schieten. Ook in 2022 was dat het geval. Kerk in Nood mag hierin een bijzondere intermediaire rol vervullen: de medewerkers van Kerk in Nood verzorgen de verbinding tussen aan de ene kant de weldoeners en aan de andere kant degenen die hun hulp hard nodig hebben, maar die vaak ook blijf geven van de kracht en de vreugde die het geloof juist in moeilijke omstandigheden kan geven. Kerk in Nood mag ook die inspirerende verhalen in Nederland laten klinken. Klinken laat Kerk in Nood in eigen land bovendien de stem van vervolgte medechristenen wereldwijd en dat is een stem voor de vrijheid van godsdienst. Elders kunnen, via het internationale ACN-netwerk, projecten van lokale Kerken worden gesteund, vooral daar waar medegelovigen in pastorale nood verkeren. Dat dit betekenisvolle werk ook in het verslagjaar weer verricht kon worden, was alleen maar mogelijk met Gods hulp en dankzij de trouwe inzet van zovele weldoeners. Naar hen gaat dan ook een grote dank uit.

BEGROTING 2023

Alle bedragen zijn in euro's

BATEN

Begroot 2023

Baten uit donaties en giften	2.350.000	
Baten uit legaten en erfstellingen	1.400.000	
Baten uit misintenties	50.000	
Som van de geworven baten		3.800.000
Netto omzet verkopen artikelen	50.000	
Kostprijs van de verkopen artikelen	-30.000	
Baten als resultaat verkopen artikelen		20.000
Overige baten		0
Som van de baten		3.820.000

LASTEN

Besteed aan doelstellingen		
Voorlichting, informatie en inspiratie (Evangelisatie en pastoraal)	403.241	
Afdrachten t.b.v. het internationale werk	2.672.000	
Totaal besteed aan doelstellingen		3.075.241
Wervingskosten	511.457	
Kosten beheer en administratie	233.302	
		744.759
Som van de lasten		3.820.000

SALDO VAN BATEN EN LASTEN

0

BESTEMMING SALDO VAN BATEN EN LASTEN

Begroot 2023

Toevoeging / onttrekking (-) aan:		
Continuïteitsreserve		0
Bestemmingsreserve		0
Overige reserve		0
		0

KENGETALLEN

Besteding doelstellingen / Som van de baten	81%
Besteding doelstellingen / Som van de lasten	81%
Wervingskosten / Som van de baten	13%
Beheer en administratie / Som van de lasten	6%

Jaarrekening

BALANS (NA RESULTAATSBESTEMMING)

Alle bedragen zijn in euro's

ACTIVA

	31 december 2022	31 december 2021
Materiële vaste activa	70.409	69.670
Vorraden	35.772	34.734
Vorderingen en overlopende activa	157.277	200.392
Liquide middelen	2.812.606	409.341
Totaal activa	3.076.064	714.137

PASSIVA

Reserves en fondsen		
Reserves		
• continuïteitsreserve	273.288	322.946
• bestemmingsreserve	70.409	69.670
• overige reserves	35.772	34.734
	379.469	427.350
Fondsen		
• bestemmingsfondsen	2.505.044	25.044
Voorzieningen		
• pensioenverplichtingen	99.033	105.568
Kortlopende schulden	92.518	156.175
Totaal passiva	3.076.064	714.137

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Alle bedragen zijn in euro's

BATEN	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Baten uit donaties en giften	4.620.831	2.340.000	2.130.882
Baten uit legaten en erfstellingen	650.801	1.400.000	1.834.501
Af: kosten legaten en erfstellingen	-1.035	0	-8.858
Baten uit misintenties	92.116	60.000	134.651
Som van de geworven baten	5.362.713	3.800.000	4.091.176
Netto omzet verkopen artikelen	63.919	50.000	59.023
Kostprijs van de verkopen artikelen	-27.233	-30.000	-34.852
Baten als resultaat verkopen artikelen	36.686	20.000	24.171
Overige baten	7.013	0	0
Som van de baten	5.406.412	3.820.000	4.115.347

LASTEN	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Besteed aan doelstellingen			
Voorlichting, informatie en inspiratie (Evangelisatie en pastoraal)	396.923	303.198	367.296
Afdrachten t.b.v. internationale werk	1.900.000	2.767.000	3.200.000
Totaal besteed aan doelstellingen	2.296.923	3.070.198	3.567.296
Wervingskosten	411.583	502.401	378.428
Kosten beheer en administratie	240.787	247.401	288.533
	652.370	749.802	666.961
Som van de lasten	2.949.293	3.820.000	4.234.257
SALDO VAN BATEN EN LASTEN	2.457.119	0	-118.910

BESTEMMING SALDO VAN BATEN EN LASTEN	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Toevoeging / onttrekking (-) aan:			
Continuïteitsreserve	-49.658	0	-119.006
Bestemmingsreserve	739	0	-4.461
Overige reserve	1.038	0	4.557
Bestemmingsfondsen	2.505.000	0	0
	2.457.119	0	-118.910

KENGETALLEN	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Besteding doelstellingen / Som van de baten	42%	80%	87%
Besteding doelstellingen / Som van de lasten	78%	80%	84%
Wervingskosten / Som van de baten	8%	13%	9%
Beheer en administratie / Som van de lasten	8%	6%	7%

Toelichting

ALGEMEEN

Deze jaarrekening is opgesteld conform richtlijn RJ650 van de Raad voor de Jaarverslaglegging, geldend voor fondsenwervende organisaties. Kerk in Nood is als stichting ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41080169 en heeft als statutaire zetel 's-Hertogenbosch. Het Rechtspersonen en Samenwerkingsverbanden Informatienummer (RSIN) van Kerk in Nood is 002865841. Bij beschikking van 4 januari 2008 is Kerk in Nood aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING

TOEGEPASTE STANDAARDEN

Algemeen

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het saldo van baten en lasten vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders vermeld staat, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs met aftrek van de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs. De daarbij gehanteerde afschrijvingspercentages zijn volgens binnen ACN gemaakte internationale afspraken en staan vermeld in de toelichting op de balans. Het voorgaande geldt zowel voor immateriële als materiële vaste activa.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen de inkoopwaarde of lagere marktwaarde.

Vorderingen en overlopende activa / passiva

Deze worden gewaardeerd tegen nominale waarde, bij de vorderingen voorzover nodig rekening houdend met mogelijke oninbaarheid.

Reserves en fondsen

Het vermogen is gesplitst in reserves en fondsen (geoormerkt). Het bestuur geeft door de benoeming van de reserves aan op welke wijze de stichting de haar ter beschikking staande middelen wenst aan te wenden. Wanneer door derden aan een deel van de middelen een specifieke bestemming is meegegeven, is dat aangemerkt als bestemmingsfonds.

Kortlopende schulden

Schulden worden opgenomen tegen de nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR BEPALING SALDO VAN BATEN EN LASTEN

Giften en donaties, niet zijnde erfenissen en legaten

Giften en donaties worden verantwoord als baten in het boekjaar van ontvangst.

Nalatenschappen

Erfenissen en legaten worden verantwoord in het jaar van ontvangst, respectievelijk in het jaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld, te weten het moment waarop ten aanzien van de desbetreffende nalatenschap over een (goedgekeurde) definitieve Akte van Verdeling kan worden beschikt.

In geval dat een verkregen nalatenschap belast is met vruchtgebruik, wordt bij waardering van die nalatenschap rekening gehouden met dat recht. 'Om niet' verkregen (on)roerende goederen en beleggingsportefeuilles worden z.s.m. in liquiditeiten omgezet en tot dan tegen 'verkrijgsprijs' (dus nihil) opgenomen.

Afdrachten t.b.v. het internationale werk

Afdrachten t.b.v. het internationale werk worden opgenomen in het boekjaar waarin deze naar het internationale kantoor zijn overgemaakt of wanneer tussen de beide kantoren is overeengekomen dat deze kort na balansdatum worden overgemaakt en nog in het desbetreffende boekjaar verantwoord zullen worden. Indien dat laatste het geval is, wordt de daarmee verbonden verplichting onder kortlopende schulden opgenomen.

Verkopen artikelen

Baten uit verkoop van artikelen worden in de staat van baten en lasten verwerkt wanneer het bedrag van de baten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de vergoeding waarschijnlijk is, de levering op balansdatum is verricht en de kosten van de verkooptransactie vastgesteld zijn.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat de directie oordelen vormt en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van de grondslagen en de gerapporteerde waarde van de activa en verplichtingen en van de baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten louter debiteuren, overige vorderingen, liquide middelen, crediteuren en overige kortlopende schulden. Waardering vindt plaats op de bovenstaand toegelichte wijze.

TOELICHTING OP DE BALANS

Alle bedragen zijn in euro's

VASTE ACTIVA

Stand per 31 december 2021

	Grond	Gebouw	Inventaris	Totaal
Aanschafwaarde	45.378	118.645	23.106	187.129
Cumulatieve afschrijving	0	-96.411	-21.048	-117.459

Boekwaarde	45.378	22.234	2.058	69.670
------------	--------	--------	-------	--------

Mutaties in boekwaarde

Investerings			6.255	6.255
Afschrijvingen		-2.779	-2.737	-5.516
	0	-2.779	-3.518	739

Stand per 31 december 2022

Aanschafwaarde	45.378	118.645	29.361	193.384
Cumulatieve afschrijvingen	0	-99.190	-23.785	-122.975

Boekwaarde	45.378	19.455	5.576	70.409
------------	--------	--------	-------	--------

Afschrijvingspercentages:	
Grond	0,0%
Gebouw	2,5%
ICT (computerhardware en -software)	33,0%
Overige kantoorinventaris	25,0%

Bij grond en gebouw gaat het om de locatie Peperstraat 11-13 te 's-Hertogenbosch: het eigen kantoor van Kerk in Nood.

VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA	31 december 2022	31 december 2021
Diverse depots	0	0
Vooruitbetaalde pensioenpremie	0	0
Transitoria	15.856	18.590
Te vorderen erfenissen en legaten	141.421	181.802
Totaal	157.277	200.392

Ultimo 2022 was duidelijk dat aan Kerk in Nood uit enkele nalatenschappen een bedrag van € 141.421 tezamen zou toekomen, terwijl de desbetreffende ontvangsten nog niet in het verslagjaar plaatsvonden. Daarom is dit bedrag als vordering in deze jaarrekening opgenomen.

LIQUIDE MIDDELEN	31 december 2022	31 december 2021
Kas	246	53
Bank- en spaartegoeden	2.812.360	409.288
Totaal	2.812.606	409.341

De liquide middelen zijn bestemd om direct aan te wenden ter realisering van de doelstellingen. De grote toename van de liquide middelen is te verklaren door de donatie van € 2.500.000 ten bate van een bestemmingsfonds.

RESERVES	Continuïteits-reserve	Bestemm.-reserve	Overige reserves	Totaal
Stand 1 januari 2022	322.946	69.670	34.734	427.350
Mutatie in het boekjaar (resultaatbestemming)	-49.658	739	1.038	-47.881
Stand 31 december 2022	273.288	70.409	35.772	379.469

Ten behoeve van de toekomstige verplichtingen kent Kerk in Nood een continuïteitsreserve. Deze reserve is initieel minimaal een kwart van de begrote operationele kosten (dus genoeg voor drie maanden). De hoogte ervan wordt beïnvloed door het resultaat van het boekjaar. De bestemmingsreserve wordt bepaald door de omvang van de materiële en immateriële vaste activa en dienen ter dekking ervan. De overige reserves worden bepaald door de omvang aan voorraad niet-verkochte artikelen en ter dekking daarvan.

Het resultaat over het boekjaar is dienovereenkomstig, volgens besluit van het stichtingsbestuur in haar vergadering van 18 april 2023, aan de reserves toegevoegd.

FONDSSEN

	Fonds op naam
Stand 1 januari 2022	25.044
Onttrekking	-25.000
Toevoeging uit resultaatbestemming	2.505.000
Stand 31 december 2022	2.505.044

De post bestemmingsfondsen betreft een fonds op naam ten behoeve van projecten die door de schenkers zijn aangewezen. In december 2022 is een zeer grote toevoeging aan dit fonds gedaan.

VOORZIENINGEN**31 december 2022****31 december 2021**

Pensioenverplichtingen	99.033	105.568
------------------------	--------	---------

Tot en met 2019 had Kerk in Nood voor haar medewerk(st)ers een eigen pensioenregeling bij een verzekeraar. Per 2020 is Kerk in Nood aangesloten bij pensioenfonds PFZW. In 2021 is gebleken dat er uit hoofde van die oude dus inmiddels beëindigde pensioenverzekering met name bij een lage markttrente verplichtingen tot nabetalingen aan de verzekeraar kunnen ontstaan. Op basis van bij de verzekeraar verkregen informatie en onder begeleiding van een ter zake kundig bureau is voor deze verplichtingen een voorziening bepaald. Desbetreffende facturen worden van deze voorziening afgeboekt. De hoogte van het bedrag van de laatstontvangen factuur heeft bevestigd dat de schatting van grootte van deze voorziening nog realistisch is.

KORTLOPENDE SCHULDEN**31 december 2022****31 december 2021**

Crediteuren	12.099	60.790
Afdrachten loonheffing	0	10.288
Te betalen pensioenpremie	12.766	6.616
Vakantiedagen	24.369	33.190
Vakantiegelden	16.850	16.147
Accountants- en administratiekosten	15.000	15.000
Afdrachten omzetbelasting	6.139	3.479
Overige schulden	5.295	8.003
Totaal kortlopende schulden	92.518	153.513

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

Ultimo 2022 bezit de stichting een woning (in verhuurde staat) te Eindhoven, verkregen uit een erfstelling. De WOZ-waarde daarvan was in 2022 € 390.000. Als de waarde voor de balans is de kostprijs destijds van nihil genomen.

Aan het einde van een verslagjaar kan de situatie zich voordoen dat er erfenissen zijn waarvan de definitieve Rekening en Verantwoording in het volgende jaar ontvangen wordt, nog vóór het opmaken van de jaarrekening. Dit is ook het geval bij de jaarrekening 2022. Het daarmee verbonden bedrag bedraagt € 1.182.701 (2021: € 54.798).

De stichting heeft op 13 mei 2016 een hypothecaire lening van € 226.394 als gift ontvangen van een weldoener. Op deze lening wordt maandelijks een bedrag ter hoogte van € 1.000 afgelost, dat als gift wordt aangemerkt. Per ultimo 2022 resteert een vordering van € 149.000.

TOELICHTING OP DE BATEN EN LASTEN

Alle bedragen zijn in euro's

TOELICHTING BATEN

Kerk in Nood ontving in 2022 haar baten louter van particulieren, inclusief aan particulieren verbonden fondsen en stichtingen, daaronder tevens begrepen orden en congregaties en andere kerkelijke instellingen zoals parochies. Kerk in Nood in Nederland hecht eraan om, zoals in internationaal verband is afgesproken, geen gelden van overheden aan te nemen.

Ten aanzien van de baten uit legaten en erfstellingen geldt dat voorlopige uitbetalingen in de vorm van voorschotten in het boekjaar worden verwerkt waarin ze worden ontvangen. Ook worden met voldoende zekerheid te verwachten uitbetalingen verwerkt, namelijk zodra van de desbetreffende nalatenschap de (goedgekeurde) definitieve akte van verdeling een feit is. Met eventuele rechten van vruchtgebruik wordt rekening gehouden.

In december 2022 werd er € 2.500.000 gedoneerd, bestemd voor het al bestaande fonds op naam. Daardoor werd het donatieniveau extreem positief beïnvloed. De overige donaties, kwamen dankzij de grote vrijgevigheid van de weldoeners in het algemeen en die in verband met de inval van Rusland in Oekraïne in het bijzonder zelf op nagenoeg hetzelfde opmerkelijk hoge niveau van het voorgaande verslagjaar uit. De inkomsten uit hoofde van nalatenschappen - die principieel niet zijn te voorzien - vielen daarentegen aanmerkelijk lager uit. Het totale inkomstenniveau was niettemin hoger dan in 2021 en dan voor 2022 was begroot. De ontwikkelingen bij de misintenties (lager dan in 2021, hoger dan begroot) en de verkopen artikelen (zowel bruto als netto hoger dan in 2021 en dan was begroot) hadden daarop maar een bescheiden invloed.

De grote donatie van € 2.500.000, toe te voegen aan het bestemmingsfonds, heeft door het volgen van de geldende regels voor de jaarverslaglegging een vreemd en eigenlijk ook ongewenst effect in deze en volgende jaarrekeningen. Omdat het bestemmingsfonds volgens die regels deel van de reserves en fondsen van Kerk in Nood is, hoewel het dat het daarin opgenomen vermogen volledig via ACN International aan projecten besteed gaat worden, leidt deze donatie namelijk tot een grote 'winst' in 2022 en telkens tot een 'verlies' in de komende jaren waarin de middelen uit het bestemmingsfonds worden besteed (te beginnen in 2023). Per saldo - over de jaren heen - komt dit natuurlijk neer op noch een winst noch een verlies.

Bij de overige baten zijn de doorberekende portokosten opgenomen. Tot en met 2021 werden deze in mindering op de desbetreffende kosten gebracht.

TOELICHTING LASTEN (BESTEDINGEN)

	Besteed aan doelstellingen		Werving van baten	Beheer en administratie	Totaal werkelijk 2022	Totaal begroot 2022	Totaal werkelijk 2021
	Internationale activiteiten en projecten ACN / Kerk in Nood	Voorlichting, informatie en inspiratie (Evangelisatie en pastoraal)					
Afdrachten t.b.v het internationale werk	1.900.000				1.900.000	2.767.000	3.200.000
Personeelskosten		129.244	161.329	161.329	451.902	506.000	577.850
Huisvestingskosten		5.993	7.480	7.480	20.953	36.000	20.735
Kantoor- en algemene kosten		55.474	69.245	70.008	194.727	144.000	205.170
Afschrijvingskosten		1.578	1.970	1.970	5.517	7.000	4.462
Nationale promoties		141.984	171.559		313.543	325.000	157.357
Internationale promoties		62.651			62.651	65.000	68.683
Totaal	1.900.000	396.923	411.583	240.787	2.949.293	3.850.000	4.234.257

De afdrachten vinden plaats naar het centrale kantoor van ACN (Aid to the Church in Need) International in Königstein i/T, Duitsland. Overeenkomstig de richtlijnen worden deze in de jaarrekening van Kerk in Nood gekwalificeerd als kosten. Op het centrale kantoor van ACN bevindt zich de projectenafdeling van de internationale koepelorganisatie waarvan Kerk in Nood deel uitmaakt. Daar wordt over projectaanvragen beslist (in voorkomende gevallen na advies vanuit Nederland) en van daaruit wordt ook de voortgang van projecten gemonitord. Soms maakt Kerk in Nood als Nederlandse stichting ook rechtstreeks gelden naar projecten over en dat gebeurt dan op verzoek van het centrale kantoor. In 2022 was daarvan echter geen sprake. Er is een direct verband tussen de hoogte van de baten en van deze afdrachten: hoe hoger de baten, hoe meer afdrachten er mogelijk zijn en hoe meer projecten ten behoeve van christenen in vervolging of pastorale nood er dus mogelijk gemaakt kunnen worden.

De afdrachten t.b.v. het internationale werk zijn bestemd voor de verwezenlijking van de eigen doelstellingen van Kerk in Nood, dat wil zeggen voor het projectenwerk enerzijds en voor Voorlichting, informatie en inspiratie (Evangelisatie & Pastoraal) anderzijds. Op basis van door ACN international aangeleverde cijfers van het vorige kalenderjaar kan een schatting worden gemaakt van een verdeling van het totaalbedrag 2022 over deze beide doelstellingen, te weten 97,2% respectievelijk 2,8%. Dit betekent een bedrag van in totaal - nationaal en internationaal - € 450.123 voor Voorlichting, informatie en inspiratie (Evangelisatie en pastoraal) en € 1.846.800 tezamen voor het projectenwerk.

Conform richtlijn 650 worden kosten toegerekend aan (a) de doelstellingen, (b) werving van baten en (c) beheer en administratie. Toerekening vindt plaats op basis van de volgende grondslagen:

- direct toerekenbare kosten worden direct toegerekend;
- niet direct toerekenbare kosten worden toegerekend op basis van een per 2021 geactualiseerde verdeelsleutel gebaseerd op het aantal fte's per categorie:

Percentage van het totaal fte's besteed aan:

Voorlichting, informatie en inspiratie (Evangelisatie en pastoraat)
Werving baten
Beheer en administratie

Verdeelsleutel vanaf 2021

28,6%
35,7%
35,7%

Totaal

100,0%

Directe wervingskosten en wervingskosten met een meer gemengd karakter, zoals kosten algemene advertenties, worden geheel toegeschreven aan de werving van baten. De internationale promoties, zoals de periodiek Echo der Liefde, en een deel van de nationale promoties, zoals gerichte informatiebulletins over specifieke gebieden, worden toegeschreven aan de doelstelling.

Zelfs zonder de voornoemde donatie van € 2.500.000 kwam het donatieniveau uit boven dat in 2021. Dat tekent de enorme generositeit van de weldoeners van Kerk in Nood. Omdat de inkomsten uit nalatenschappen veel lager uitkwamen en die grote donatie nog niet naar ACN International maar in een bestemmingsfonds ging, werd in 2022 een aanmerkelijk lager bedrag ten bate van het internationale werk afgedragen, zowel vergeleken met 2021 als ten opzichte van de begroting.

Het kostentotaal lag in 2022 ongeveer op het niveau van de begroting en van het voorgaande jaar (iets hoger). De personeelskosten werden in 2021 sterk beïnvloed door een incidenteel effect (opbouw van de voorziening pensioenverplichtingen) en lagen daarom toen per saldo hoger. In de volgende tabel worden de personeelskosten nog nader uitgesplitst. Door uitstel van onderhoudswerkzaamheden aan het eigen pand konden de huisvestingskosten in 2022 op een laag niveau worden gehouden. Het structurele deel van de ICT-kosten is hoger gebleken dan eerder werd gedacht en dat verklaart mede de hogere kantoor- en algemene kosten; bovendien werd medio het jaar de boekhouding uitbesteed. Door uitstel van investeringen in vooral verouderd kantoormeubilair bleven de afschrijvingen beperkt. De promotieactiviteiten werden in het verslagjaar geïntensiveerd en dus kwamen de desbetreffende kosten hoger uit, al had de coronapandemie nog wel invloed op wat er met name aan (fysieke) bijeenkomsten op het terrein van voorlichting, informatie en inspiratie mogelijk was.

Personeelskosten	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
Salariskosten	330.236	347.000	318.982
Pensioenlasten	37.387	41.000	153.670
Sociale lasten	60.406	71.000	61.682
Overige personeelskosten	23.873	47.000	43.516
Totaal personeelskosten	451.902	506.000	577.850

De belangrijkste factor voor de personeelskosten wordt natuurlijk gevormd door de personele formatie en de daarmee verbonden salarissen. In 2022 omvatte deze formatie net zoals in 2021 gemiddeld 5,6 fte's, bij Kerk in Nood werkzaam (na correctie voor het ouderschapsverlof van één van de medewerkers). Een structureel gedetacheerde nam medio 2022 afscheid; sindsdien wordt de boekhouding uitbesteed en in deeltijd is er aan het einde van het jaar daarnaast een herintreder in dienst genomen. Onder de vermelde fte's zijn niet de vrijwillige krachten opgenomen, waarop Kerk in Nood gelukkig ook een beroep kan doen. Fte staat voor **fulltime equivalent**: daarbij gaat het om het aantal medewerker(st)ers, omgerekend naar voltijdsaanstellingen (o.b.v. een 38-urige werkweek).

Kerk in Nood heeft een toezichthoudend bestuur met onbezoldigde bestuursleden. De gevolgmachtigde directeur is in dienst van Kerk in Nood en ontvangt een salaris. Sinds 1 september 2019 is P.A.M. Broeders MA MSc, di. de directeur. Zijn jaarinkomen bedroeg in 2022 € 99.818 (en pensioen wg-deel € 11.241). Het jaarinkomen van de directeur is door het bestuur in 2019 vastgesteld overeenkomstig functiegroep F volgens de toen geldende Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties en past daarbinnen. Het betrof gedurende het gehele boekjaar een voltijdsaanstelling. Aan de directie zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

Voorzover in de arbeidsovereenkomst niet anders bepaald, geldt voor alle medewerkers inclusief de directie onverkort de eigen rechtspositieregeling van Kerk in Nood, gebaseerd op die van het bisdom van 's-Hertogenbosch, welke onder meer in een wachtgeldregeling voorziet. In de Regeling beloning directeur van goededoelenorganisaties geldt naast de maximering van het jaarinkomen ook een absoluut maximum voor de navolgende beloningscomponenten samen: jaarinkomen; belaste vergoedingen/bijtellings; werkgeversbijdrage pensioen; overige beloningen op termijn. Daaraan wordt binnen Kerk in Nood voldaan. De bezoldiging van de overige medewerk(st)ers met een dienstverband ligt onder het bezoldigingsniveau van de directie.

GEBEURTENISSEN NA BELANSDATUM

Op dit moment zijn er nog geen aanwijzingen dat de financieel-economische ontwikkelingen van negatieve invloed zijn op het geefgedrag van weldoeners. De verschrikkelijke aardbeving in het grensgebied van Turkije en Syrië, aan het begin van 2023 heeft nog eens de enorme genereusiteit van de weldoeners van Kerk in Nood getoond. Spannend wordt wel het effect van het in de loop van het jaar wegvallen van de acceptgiro als betaalmogelijkheid. Vanzelfsprekend zijn er wel de nodige voorbereidingen getroffen om een eventueel negatief effect daarvan op de donaties zo veel mogelijk te beperken. Negatief zal vermoedelijk wel de verdere kostenstijging tengevolge van de voortdurende inflatie uitwerken. Daarmee is echter al in de eigen jaarbegroting 2023 rekening gehouden. Naar de mening van de directie zal de impact van het een en ander sowieso toch niet van dien aard zijn, dat deze tot ernstige onzekerheid omtrent de continuïteit van de organisatie zou hoeven te leiden. In het ernstigste geval zullen de afdrachten ten behoeve van het internationale werk, waaruit ook de projecten wereldwijd worden gefinancierd, in belangrijke mate onder het begrote bedrag kunnen dalen. Kerk in Nood zal echter haar werk kunnen blijven doen.

Controleverklaring

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het Bestuur van Stichting Kerk in Nood Nederland/voorheen Oostpriesterhulp Nederland

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Kerk in Nood Nederland/voorheen Oostpriesterhulp Nederland te 's-Hertogenbosch gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Kerk in Nood/voorheen Oostpriesterhulp Nederland per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-650 'Fondsenwervende instellingen'.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 - De balans per 31 december 2022;
- 2 - De staat van baten en lasten over 2022; en
- 3 - de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Kerk in Nood Nederland/voorheen Oostpriesterhulp Nederland zoals vereist in de Verordening inzake de Onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring. De andere informatie bestaat uit het bestuursverslag.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag in overeenstemming met RJ-650 “Fondsenwervende instellingen”.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-650 “Fondsenwervende instellingen”. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring de aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Oss, 22 juni 2023

WvG Accountants B.V.

J.P. Wouterse RA

